

МАТЕРИЈАЛИ, ГРАДБА И ОБЛИКУВАЊЕ

ЗОШТО Е ВАЖНО ПЛАНИРАЊЕТО

Секоја работа потребно е да биде однапред планирана.

Планирањето особено ќе помогне во успешна реализација и решавање на работните задачи:

1. Моделите и макетите се изработуваат и градат по однапред подготвен технички цртеж.
2. Се планира времето за работа.
3. Се подготвува потребен материјал, прибор и алат. (Внимателно ракувај со приборот и алатот за да не се повредиш.)
4. Придржување кон редоследот на работењето.
5. Придржување на редот и дисциплината во училишната работилница.
6. Работното место секогаш да биде уредно и чисто. (По работата работното место постојано оставај го чисто!)

Така се создаваат услови за безбедна и квалитетна работа.

ХАРТИЈА - употреба	ТЕКСТИЛ - употреба	ДРВО - употреба
<p>Хартијата е материјал кој се користи за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пишување, – печатење, – пакување, – за изработка на амбалажа и друго. (тетратките и учебниците се изработени од хартија) 	<p>Текстилот е материјал кој се користи за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – изработка на облека, – постелнини, завеси, килими, – во изработката на мебел. 	<p>Дрвото е материјал кој се користи за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – градење на модерни живеалишта, изработка на средства за превоз, мостови, железнички пруги, ентериери, производство на хартија, врати, прозорци, маси, столови, скали, клупи, мебел и друго; – во облик на греди, летви, даски и други полупроизводи во градежништвото – дрвото својата употреба најмногу ја наоѓа во дрвопреработувачката индустрија
ХАРТИЈА - суровини	ТЕКСТИЛ- суровини	ДРВОТО – како суровина
<p>Суровини за добивање хартија се:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дрвото, – сламата, – иситнетите стебла од пченка, – разновидна трева, – стари крпи, – коноп – и стара хартија (кои во себе содржат влакнести материи – целулоза) 	<p>Суровини за добивање текстил се:</p> <ul style="list-style-type: none"> – памук, – свила, – лен, – коноп, – волна – и синтетички влакна. <p>Според видот на суровината од кој се изработува текстилот разликуваме природен (памук, лен и коноп од растително потекло, волна, свила од животинско потекло) и вештачки (синтетички).</p>	<p>Техничко дрво се добива така што:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дрвото се сече, – се отстрануваат гранките, – стеблото со помош на пили се сече на одредена должина и се добиваат трупци - техничко дрво.

ХАРТИЈА - особини	ТЕКСТИЛ - особини	ДРВО - особини
<p>Особини на хартијата се:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Тврдост е отпор што го дава хартијата на алатот при обработка, односно засечување, сечење и свиткување. – Жилавост е поврзаноста на влакната на хартијата што можеш да ја забележиш при кинење и кршење. – Еластичност е отпор што го дава хартијата при свиткување и превиткување. – Впивање на вода 	<p>Особини на текстилот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> – впивање на вода, – растегливост и – мекост. 	<p>3. Особините на дрвото и квалитетот зависат од:</p> <ul style="list-style-type: none"> – растот на дрвото, – распоредот на клетките, нивната меѓусебна поврзаност и збиеност, – количеството и квалитетот на течноста што ја содржи самото дрво. <p>Особини на дрвото се:</p> <ul style="list-style-type: none"> – влажност, – боја, текстура – тврдост <p>Сувото дрво лесно се обработува, е добар изолатор на топлина и струја, убаво изгледа и има голема цврстина.</p>
ХАРТИЈА - производство	ТЕКСТИЛ - производство	ДРВО - обработка
<p>Производство: Хартијата се произведува во фабрики кои се опремени со специјални машини. Хартијата од машината излегува во вид на бескрајна лента. Се намотува на макара или се сече во табаци со одредени димензии.</p>	<p>Производство: Текстилот се произведува најчесто со ткаење на разбој (кој денес е автоматизиран). Текстилот се добива и со плетење.</p>	<p>Дрвото се обработува рачно и машински. Техничкото дрво се транспортира до пиланите, а машините со кои се врши сечење се викаат гатери. Машинската обработка на дрвото најчесто се применува во дрвопреработувачката индустрија.</p>
ХАРТИЈА - работни постапки	ТЕКСТИЛ- работни постапки	ДРВО- работни постапки
<p>Работни постапки при обработка на хартија и полукартон:</p> <ul style="list-style-type: none"> – мерење и обележување - (пренесување (обележување) на димензиите со приборот за техничко цртање врз хартијата) – превиткување - при превиткување, треба прво да се вреже материјалот (бигување), а потоа да се притисне на обележеното место – составување, лепење - лепило, игла и конец – боење, украсување - по сопствена идеја 	<p>Работни постапки при обработка на текстил:</p> <ul style="list-style-type: none"> – мерење и обележување според димензиите – кроење - сечење – составување - со шиене рачно или машински со игла и конец или лепење - лепило, – украсување. 	<p>Работни постапки при обработка на дрво:</p> <p>Обележување е пренесување на димензиите на дрвото со молив.</p> <p>Сечење е постапка која претставува одвојување на дел од дрвениот материјал. (алат – пила)</p> <p>Турпијање е постапка која се користи при завршните обработки на дрвото. (алат – разни видови турпии)</p> <p>Брусене е постапка врз дрвото која се применува за подобар естетски изглед на предметот што го обработуваш.</p> <p>Дупчење е постапка која се применува за изработка на отвори на дрвото. (алат – дупчалка)</p> <p>Длабење е постапка која се изведува со длето, можат да се изработуваат најразлични фигури.</p> <p>Составување е постапка со лепење, а служи за составување на изработените делови на предметот од дрво.</p>

ХАРТИЈА		ДРВО	
<p>Производство на амбалажа и полукартон: Освен хартија за пишување, се изработуваат и разни видови на картони за изработка на корици за книги, амбалажа, пакување и други потреби. Постапката за добивање на полукартонот е слична како и кај хартијата.</p> <p>Особини на картон:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Тенок картон е еластичен, не пука, не се крши, жилав е и лесно се витка. Се користи за изработка на корици и амбалажа. – Дебел картон е крут, не е еластичен и при свиткување лесно се крши. Погоден е за каширање бидејќи се изобличува. Се користи за изработка на корици за книги, кутии за амбалажа, и макетарство. – Каширан картон 		<p>Полупроизводи од дрво</p> <p>Фурнирот се добива најмногу од листопадни дрва и тоа на два начина. Со кружно и вертикално - надолжно лупење на трупците.</p> <p>Шпер-плоча се добива со накрсно лепење на повеќе листови фурнир. Листовите се составуваат со лепило под прав агол.</p> <p>Панел-плоча се изработува од меко дрво. Се добива од тенки летвички, наредени и залепени една до друга, залепени со листови фурнир.</p> <p>Лесонит-плоча се изработува од дрвни отпадоци, кои се ставаат во специјални котли, се мешаат со лепило и се варат на пара. Добиената маса се пресува во специјални машини - преси.</p> <p>Иверица се изработува од дрвни струганици измешани со лепило и пресувани.</p> <p>Греди Летви Даски</p>	
ХАРТИЈА		ДРВО	
<p>Постапки за рециклирање на стара хартија:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Собери / Спакувај ја старата хартија 2. Хартијата остави ја на означено соодветно место 3. Транспорт на собраната стара хартија 4. Пакување пред рециклирање (обновување на хартијата) 5. Машинско ситнење 6. Готов производ 		<p>Заштити на дрвото:</p> <ul style="list-style-type: none"> – од надворешни удари, – од влага – од внатрешни живи организми - инсекти. <p>Заштитните средства што се применуваат кај дрвото, го продолжуваат неговиот век на траење.</p>	
ХАРТИЈА - Прочитај, размисли одговори!	ТЕКСТИЛ - Одговори!	ДРВО - Прочитај, размисли!	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Оригами е традиционална јапонска вештина за правење фигури од хартија. Како јапонска уметност се применува за моделирање на хартија. Оваа вештина ја подобрува концентрацијата и моториката на рацете. Нејзиното создавање датира од пред десет века. Вештината на правење оригами се пренесувала од генерација на генерација. 2. Хартијата била измислена во Кина. 3. Зошто хартијата треба да се чува во суви простории? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Како се вика занимањето со кое можеш да остваруваш разновидни креации од текстил? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шумите се природно богатство на човекот. Воздухот го збогатуваат со кислород (тие се белите дробови на нашата планета), а влијаат и на подобрување на климатските услови. 2. Зафаќаат една четвртина од земјината површина. 3. Во светот секојдневно исчезнуваат голем број шуми, чие постоење е неопходно. 4. Уништувањето на шумите влијае врз зголемувањето на температурите на глобално ниво и појава на поплави и ерозии на земјиштето. 5. Со садење на нови дрвца, ќе придонесеме за поздрава и почиста околина. 	

користени материјали:

Наставна програма по техничко образование за IV одделение во деветгодишно основно образование

Техничко образование за IV одделение во деветгодишното основно образование - автор Вера Вељановска

ВИКИПЕДИЈА слободната енциклопедија